Ruwvoer op waarde zetten

In het nieuwe ubk-systeem worden de kosten en opbrengsten van krachtvoer en zuivel automatisch ingelezen. De kosten die een geitenhouder maakt als hij zijn dieren ruwvoer en bijproducten voert, kunnen niet automatisch ingevoerd worden. Dat zal handmatig moeten gebeuren. Maar welke waarde heeft ruwvoer? John Bruin, geitenspecialist bij ForFarmers Hendrix, geeft ons inzicht.

Een van de grootste waarden van het ubk-systeem is dat een geitenhouder zijn bedrijf kan vergelijken met andere bedrijven. Ook met bedrijven die er ongeveer hetzelfde uitzien.
De inschatting is dat ongeveer 50 procent van de Nederlandse geitenhouders een rantsoen voert met veel ruwvoer. John Bruin van ForFarmers Hendrix: “Ik denk dat ongeveer de helft van de geitenhouders een rantsoen voert dat minder dan 65 kg droge stof krachtvoerachtigen per 100 kg melk bevat.” Om de ruwvoerrijke en krachtvoerrijke rantsoenen uiteindelijk in het ubk-systeem met elkaar te kunnen vergelijken, lijkt het wel zo eerlijk om ook de ruwvoerkosten daarin mee te nemen. De kosten van ruwvoer zijn echter vaak lastig te bepalen. Bij het zelf verbouwen van het voer behoor je de kosten mee te nemen van de trekker en de machines, het brandstofverbruik en de afschrijving. Maar dan alleen van die machines die bijdragen aan de teelt van het gewas en alleen voor de kilometers die ze bij de bewerking maken. En denk bijvoorbeeld ook aan de kosten van het zaaizaad en van de bemesting. Al met al nog een heel karwei om de juiste kostenposten mee te nemen. Daarom is ervoor gekozen om de waarde van ruwvoer te standaardiseren. Alle ruwvoersoorten (gras, mais, hooi, stro) krijgen in het systeem een en dezelfde waarde, ongeacht of het ruwvoer in eigen teelt is gewonnen of is aangekocht.
“Als je de kosten van ruwvoer helemaal niet meeneemt, is de fout in de berekeningen die het ubk-systeem maakt groter dan wanneer we ruwvoerkosten standaardiseren. Alle ruwvoersoorten uitsplitsen en voor elke apart een kostenpost toevoegen, zou echter te veel aannames betekenen, waardoor de fout weer groter zou worden”, vertelt Bruin.

Commissie
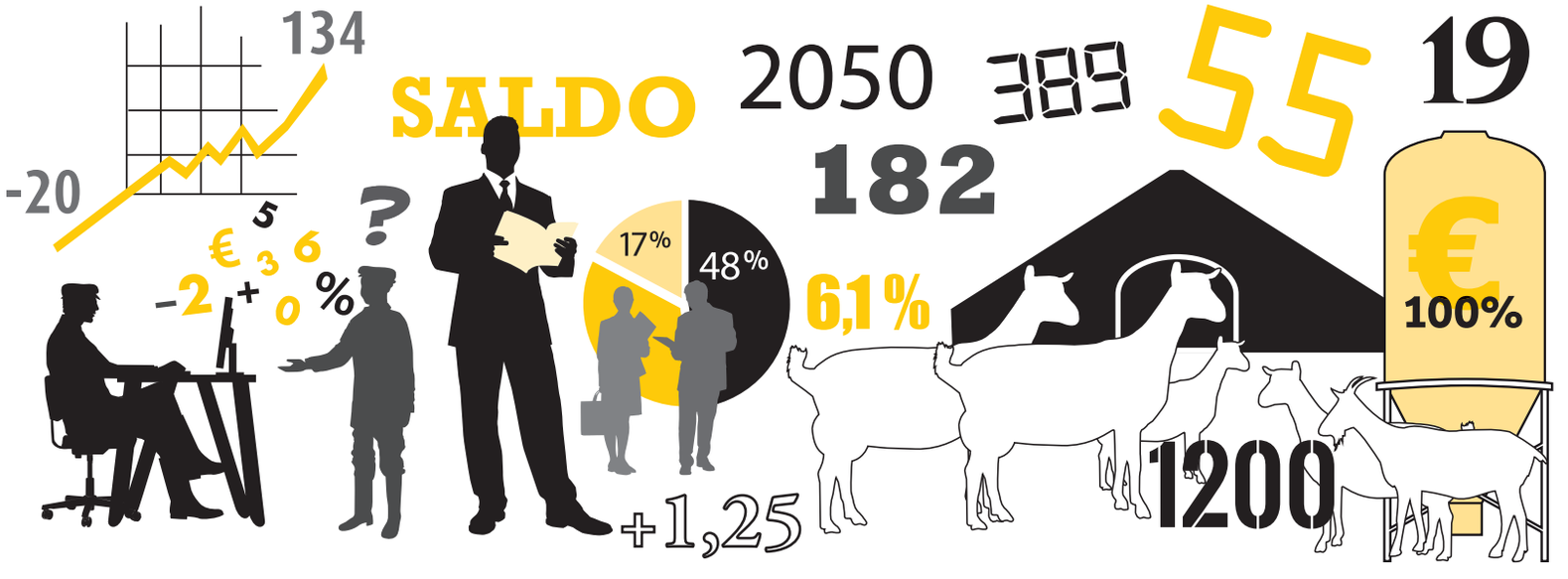
Maar welke waarde houd je aan voor ruwvoer? Bruin: “Een getal produceren is niet moeilijk. Eén zonder hiaten wel. In het geval van ruwvoer op waarde zetten heb je twee keuzes. Je kunt de gemiddelde marktwaarde van de verschillende producten aanhouden. Of je kijkt naar de kostprijs van eigen teelt. Natuurlijk kun je ervoor kiezen een combinatie te maken van beide.” De kostprijs van eigen teelt is lastig te berekenen, zoals hierboven genoemd, omdat er geen harde onderbouwde cijfers zijn. Maar van koeienbedrijven zijn al veel berekeningen gemaakt en die zullen waarschijnlijk niet veel verschillen van de kosten van ruwvoerwinning op een geitenbedrijf.
“Ik ben er overigens van overtuigd dat het hebben van een goede combinatie van kracht- en ruwvoer of het hebben van een goed uitgebalanceerd rantsoen, een grotere invloed heeft op de voerwinst dan het scherp bijstellen van de ruwvoerkosten”, zegt Bruin. “Of die nou 16 of 18 cent per kg drogestof zijn, zal minder doordrukken in de uiteindelijke berekeningen in ubk dan het effect van een goed uitgebalanceerd rantsoen.”
De uiteindelijke waarde die het ruwvoer krijgt in het ubk-systeem, wordt nog bepaald. Een speciale commissie met daarin voerspecialisten en geitenhouders zal zich buigen over de vraag wat de meest eerlijke kostprijs is van ruwvoer. Deze zal verwerkt worden in de rekenmethode van het ubk-systeem en zal door de commissie ook aangepast kunnen worden als dat nodig wordt geacht.